

Slektshistorie fra Trondenes

Harstad:

Østerdølen som tjente hos prosten Steen på Trondenes.

Tore Skadal

Slektsforsker Harald Horten har nylig forfattet boken «Bergmannsslekten Tax», skrevet av tre Tax-etterkommere, følger Jacob Mathias Tax, hans to brødre og deres etterkommere frem til først på 1900-tallet, i alt åtte generasjoner.

De eldste generasjonene er spesielt godt dokumentert i forbindelse med bergverkene på Røros, Kvikne, Alvdal, Tynset, Kåfjord og Kongsberg. Mange fra slekten var direkte berørt av tidens viktige hendelser, som grensekrigene med Sverige, selvstendighetsarbeidet i 1814, den første dampskipstrafikken, oppbyggingen av fyrvesenet, bildekunsten, turistnæringen, skriver Horten, om hva boken omhandler.

Boken er på 680 sider med 5000 navn og har et omfattende navneregister. Den har sitt eget nettsted www.slektentax.com.

Den kan også bestilles via e-post til adresse som finnes på nettstedet.

Boken inneholder også neste generasjon, etter de som er nevnt ovenfor, forteller Harald Horten, om boken som nå er tilgjengelig.

Slekthistorie

Ola Olsen Lien (Ligård) (konfirmert i Alvdal 19.12.1779, død på Sama i Trondenes 02.03.1822) reiste nordover på 1790-tallet. Ved folketellingen i 1801 finner vi ham som Ole Lien, «Mand og Dreng, Smed og Snidker» på Trondenes prestegård (Trones) hos prost og sogneprest Esten Olsen Steen (født 1748 på Bynset ved Trondheim, død 1803 på Trones). Ola ble gift 06.06.1797 i Trondenes med Jonetta Larsdatter (død på Sama som kårenke 02.02.1871, 96 år gammel). Etter tradisjonen var hun fra «det Trondhjemske - maaske fra Strinden». Jonetta kan være identisk med den «Jone» som ble døpt i Lade kirke i Strinda ved Trondheim palmesøndag 09.04.1775. Jonetta skal ha kommet til Trones med sognepresten i 1791. Steen kaller ved vielsen Ola «Professionist». Det var antagelig en anerkjennelse av ham og det arbeidet han gjorde for presten. Steen var gift med Martha Lovise Irgens (1762-1799). Begge døde på Trones under tragiske omstendigheter. Ola og Jonetta må ha hatt et nært og godt forhold til prestefolket. Både presten og klokkeren var forlovere. Prestefolket og deres barn ble oppkalt, og sammen med prestekolleger av Steen var prestefrua fadder for flere av barna til Ola og Jonetta. I 1802 hadde familien flyttet fra Trones til Sama. Ola overtok bygselen og ble bruker nummer to på 1/3 av Øvre Sama, visstnok i 1806. Ved siden av gårdsbruket drev Ola fortsatt som snekker og tømmermann. Ola og Jonetta hadde 6 barn som vokste opp.

1) Elen Olsdatter (døpt 30.07.1797 i Trondenes, død 08.12.1872 på Seljestad) ble gift med Isak Larsen fra

Sverige (død 25.11.1872 på Seljestad). Så sent som i 1865 var Elen og Isak fortsatt innerstefolk på Sama, hos Elens brorsønn Ola. Isak drev jordbruk og fiske. Elen og Isak hadde disse barna som vokste opp:

Jonetta Elisabeth Isaksdatter (født 19.07.1828 på Sama, død 18.01.1868), til Seljestad.

Emerentse Christine Isaksdatter (født 26.05.1830 på Sama, død 19.02.1897), til Seljestad.

Musikerslekten Schwer er blant Elens etterkommere.

2) Lars Olsen Lind (døpt 20.07.1800 i Trondenes, død på Sama 12.05.1871) overtok gården etter faren for 40 spd. Han ble selveier på Øvre Sama 1838. Faren Ola brukte etternavnet Lien. Lind var et vanlig navn i området lenge før Ola kom nordover. I østerdalsmålet uttales ikke e-en i Lien. Dette kan være forklaringen på at Lien ble til Lind? Lars ble gift med Johanna Sparboe Hansdatter Schjelderup (født 24.07.1804 i Trondenes, død 05.05.1860) fra For øvre. Lars var bonde og fisker. Lars og Johanna hadde disse barna som vokste opp:

Ole Lien Larsen Lind (født 28.09.1828 i Trondenes, død etter 1918 sst), bruker etter faren.

Hanna Elisabeth Schjelderup Larsdatter Lind (født 25.08.1831 i Trondenes, i 1865 i tjeneste på prestegården), til Gaare indre/Jensvolden i Kvæfjord.

Sofie Erika Larsdatter Lind (født 19.03.1837 i Trondenes), gift med Arnoldus Schytte Sverdrup (1822-1900), til Losvik i Tysfjord.

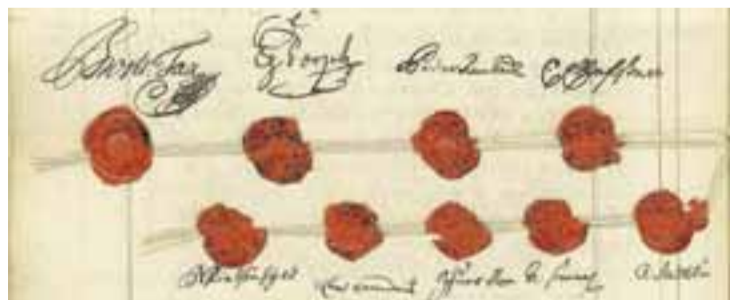
Hansine Rebekka Larsdatter Lind (født 29.09.1840 i Trondenes, død 28.01.1892), til Vik i Kvæfjord.

Ingeborg Kirstine Larsdatter Lind (født 22.08.1843 i Trondenes, død 12.04.1900), til Dale i Trondenes.

Lotte Kirstine Larsdatter Lind (født 23.09.1846 i Trondenes, død 03.03.1935), til Vik i Kvæfjord.

Eier av gården fra 1906-1942 var Olaf Kornelius Lind (født 1872). Han drev et garveri. Eier av gården etter ham var hans yngste sønn, lektor Olaf Johan Lind. Han var Ola Olsens Liens sønnesønns sønnesønn. Mange av Ole Linds etterkommere bærer i dag slektsnavnet Lind.

3) Ole Andreas Olsen (født 04.03.1805 i Trondenes, død 06.10.1894 på For nedre) ble gift med Lotte Kirstina Berg Nilsdatter Moss (død 2.03.1845 som innerstekone på Bessebostad). De hadde

SIGNATURER: Bilde her, med tekst, eventuelt er det nok med bare Brostrup Tax sin signatur: Signaturer og lakksegl under bergrettens takstdokument om skadene etter det svenske felttoget, datert 03.05.1719. Brostrup Tax (direktør), Christopher Dorph (proviantskriver), Peder Rambech (stiger), Christopher Ellefsen (kunstmester), Niels Hylde (skolemester), Lars Comendant (understiger), Iver Moe (skogfogd), Anders Simensen (berggesell), Abraham Jacobsen (berggesell)

FRA SAMA: Bildet nedenfor er gjengitt med tillatelse fra Sør-Troms museum, Harstad. Det er fra ca. 1905. Dagens Esso-stasjon ligger til venstre i enga, og Trondenes sparebank lå i et av de hvite husene, ifølge informantene. Garveriveien i samme område kan i dag minne oss om virksomheten til Olaf Kornelius Lind.

datteren:

Lava Kirstina Hedemark Olsdatter (født 27.01.1838 i Trondenes, død etter 1918), til For nedre.

Mange av etterkommerne til Lava Kirstina har i dag slektsnavnet Fuhr.

4) Anders Olsen (født 06.03.1808 i Trondenes, død før 1865) fikk sammen med «Tjenestepigen Elen Maria Hansdatter Sandtorv» (døpt 04.08.1805 i Bodø sogn) sønnen Ole Andreas, men han «vedstod ei factum».

Ole Andreas Lind Andersen (født 22.09.1834 i Trondenes, konfirmert 11.07.1852 i Bodø, død 21.12.1925), til Strand indre i Kvæfjord.

Anders ble gift i Stokke kirke (i Tjeldsund på Tjeldøya) med Karen Hansdatter fra Bodø (død etter 1875). Ved vielsen hadde begge opphold på Sandtorv. Anders og Karen hadde to sønner, men de døde bare noen måneder gamle. Etter dette meldte Anders og Karen flytting fra Sama 05.05.1840, hvor de hadde bodd som innerstefolk, til Sørvær i Salten, ifølge kirkebok. Sørvær ligger ca. 25 km nordvest i havet fra Bodø, og det var omtrent her Karen var født. Da Ole Andreas Lind ble konfirmert i 1852, er foreldrene oppgitt som «Anders Olsen Brixvær og Elen Gabrikka Hansdatter Lien, Trondenæss». En gang før dette tidspunktet må Anders og Karen ha kommet til Bliksvær, som ligger ca. 15 km sør for Sørvær. I folketellingen fra 1865 for Brixvær i Bodø landdistrikt finner vi Karen som

enke. Hun var da losjerende hos sin søster Pernella Hansdatter.

5) John Kristian Olsen (født 27.09.1811 i Trondenes, død 26.06.1903 i Harstadbotn) ble gift med Jacobine Birgitte Jacobsdatter (døpt 03.05.1816, Ulvik i Tjeldsund (Lødingen), død før 1860).

John Kristian og Jacobine Birgitte hadde to barn, men de døde i ung alder. John Kristian ble gift 2. gang i 1860 med Andrea Birgitte Henriksdatter (født 10.01.1831 i Harstadbotn, død der 02.02.1901).

John Kristian og Andrea Birgitte ble husmannsfolk i Harstadbotn under Erikstad. I dag ligger bydelene Vollen og Gangsås i Harstad i dette området. Fem barn vokste opp:

Andreas Olai Johnsen (født 11.07.1860 i Trondenes), gift, omkom på havet.

Henriette Kristine Johnsdatter (født 11.05.1862 i Trondenes), til Kaldfarnes i Torsken i Senja.

Markus Kristian Bernhard Johnsen (født 11.06.1864 i Trondenes, død 07.05.1963 i Bodø)

Dankert Konrad Ursin Johnsen (født 19.04.1866 i Trondenes, død 30.05.1911 sst), neste bruker Harstadbotn.

Jonette Elisabeth Johnsdatter (født 12.10.1869 i Trondenes, konfirmert 03.07.1887), antagelig fadder for en brordatter 13.06.1897, ikke gjenfunnet.

Dankert Konrad hadde datteren Helga Charlotte (født 1896) som ble gift med Nils Joakim Pedersen Tømmerås (født 1890). Mange etterkommere har dette slektsnavnet i dag.

6) Martha Lovise Olsdatter (født 24.10.1817 i Trondenes, død 30.09.1909 på Elgsnes indre) hadde en datter med Markus Andreas Kjelstrup (født 30.06.1821 Bolla i Ibestad):

Rebekka Markusdatter (født 17.07.1841 i Trondenes), til Tromsø, senere til Bergen.

Martha Lovise ble gift med Andreas Nielsen (født 23.10.1821 i Land prestegjeld i Oppland, død på Seljestad 07.04.1882). Så sent som 1852 var de innerstefolk på Sama, men i

1854 og videre var de innerstefolk på Seljestad, på en plass bygd av Andreas. Plassen ble senere kalt Elvevoll. I 1875 var Andreas husmann og snekker.

Martha Lovise og Andreas hadde disse barna som vokste opp:

Maren Marie Andreasdatter (født 30.07.1852 på Sama), gift med Hans Marcussen Wang (født 24.09.1846), til Elgsnes indre.

Simonette Bertine Andreasdatter (født 11.05.1856 på Seljestad), til Elgsnes indre.

Nicolai Andreassen (født 18.09.1858 på Seljestad), neste bruker på Seljestad.

Mange av Martha Lovises etterkommere har i dag slektsnavnet Wang.

Dette var, kort opplyst, noen av Ola Olsen Liens etterkommere. Selv tilhørte han slekten Tax. Det var i 1652 at tre brødre Tax ble headhunted i Sachsen i nåværende Tyskland av Brostrup Gedde, som kort tid senere ble øverste ansvarlige for alle bergverk i Norge. En av brødrene var Jacob Mathias Tax (død 1670 i Trondheim). Han var først rådgiver for Gedde på Kongsberg, men ble i 1656 bergmester og hytteforvalter for alle bergverk nordafjells. Denne stillingen hadde han til sin død. Han var samtidig direktør ved Røros kobberverk 1659-1663. Sønnen Brostrup Tax (død 1738), oppkalt etter Brostrup Gedde, var først stiger på Røros og skoginspektør og senere direktør ved Kvikne kobberverk. På Kvikne måtte han i 1718, under Den store nordiske krig, ta i mot Armfeldts karolinere. Han fikk en stor etterslekt bl. a. i Nord-Østerdalen. Brostrup Tax var oldefar til Ola Olsen Lien, som altså førte slekten til det gamle Trondenes.